

Politik for ansvarlig forskning i UCL

Arbejdsgruppen vedrørende implementering af "Den danske kodeks for integritet i forskning" ved UCL
29-04-2016

[Denne version er justeret således at den citerer og refererer til den dansksprogede version af "Den danske kodeks for integritet i forskning".]

Nærværende dokument hviler i stor udstrækning for et tilsvarende dokument udarbejdet ved Professionshøjskolen Metropol af chefkonsulent, Lise Brønnum, februar 2015. For tilladelse til at anvende dette forlæg takkes såvel Lise Brønnum som Metropols ledelse. Ansvar for den beskrevne politik – både generelt og i detaljen – er naturligvis udelukkende arbejdsgruppens.

University College Lillebælts arbejdsgruppe: Anette Kistrup Thybo, Helle Munkholm Davidsen, Lise Hounsgaard, Lars Udengaard, Jørgen Thorslund og Keld Vorup Sørensen

Senest revideret juli 2017 af Berit Kaja Børgesen og Poul Skov Dahl

Indhold

1. Indledning	3
2. Principper for god videnskabelig praksis og forebyggelse af videnskabelig uredelighed	3
3. Fælles standarder for ansvarlig forskning	5
3.1 Planlægning og udførelse	6
3.2 Dataadministration	6
3.3 Publicering og formidling	7
3.4 Forfatterskab	8
3.5 Forsknings Samarbejder	9
3.6 Interessekonflikter.....	9
4. Råd og vejledning	10
5. Udvalget for god videnskabelig praksis (Praksisudvalget)	11
6. Regler og vejledninger	12

1. Indledning

Professionshøjskolen University College Lillebælt ønsker den højeste kvalitet og troværdighed i alle sine forskningsaktiviteter.

Derfor tilslutter University College Lillebælt sig gældende internationale¹ og nationale retningslinjer for ansvarlig forskningspraksis og tager afsæt i Den danske kodeks for integritet i forskning².

Derfor har vi tillige vedtaget en fælles politik med retningslinjer for ansvarlig forskningspraksis, som har til formål:

- at fremme god videnskabelig praksis
- at forebygge at der sker fejl på baggrund af manglende viden eller kendskab til gældende regler om god videnskabelig praksis

Retningslinjerne er gældende for alle medarbejdere, som deltager aktivt i forskning ved University College Lillebælt.

Politikken beskriver følgende områder:

1. Principper for god videnskabelig praksis og forebyggelse af videnskabelig uredelighed
2. Fælles standarder for ansvarlig forskningspraksis på University College Lillebælt
3. Råd og vejledning
4. Praksisudvalget
5. Gode råd
6. Regler og vejledninger

2. Principper for god videnskabelig praksis og forebyggelse af videnskabelig uredelighed

”Den danske kodeks for integritet i forskning” hviler på tre grundlæggende principper. De er formuleret således:

¹The European Code of Conduct for Research Integrity (2011), The Singapore Statement on Research Integrity (2010) og The Montreal Statement on Research Integrity in Cross-Boundary Research Collaborations (2013).

² Den danske kodeks for integritet i forskning (2014).

Ærlighed

For at sikre forskningens troværdighed bør forskerne være ærlige, når de rapporterer målsætninger, metoder, data, analyser, resultater, konklusioner osv. Dette kræver præcis og afbalanceret rapportering ved:

- præsentation og fortolkning af forskning
- fremsættelse af påstande, som er baseret på resultater
- anerkendelse af andre forskeres arbejde
- ansøgning om forskningsmidler
- bedømmelse og evaluering af forskning

Gennemsigtighed

For at sikre troværdigheden af videnskabelige ræsonnementer og sikre, at akademiske overvejelser stemmer overens med praksis inden for det relevante forskningsområde, bør alle faser i forskningen være omfattet af gennemsigtighed.

Dette kræver åbenhed ved rapportering af:

- interessekonflikter
- planlægning af forskning
- anvendte forskningsmetoder
- resultater og konklusioner

Ansvarlighed

For at sikre pålidelig forskning bør alle involverede parter kunne holdes ansvarlige for den udførte forskning.

Dette kræver, at forskere og institutioner påtager sig et ansvar for den forskning, de udøver, med hensyn til:

- forskningsresultaters korrekthed og pålidelighed
- overholdelse af alle relevante bestemmelser
- opbygning og bevaring af en kultur, der understøtter integritet i forskning, via undervisning, oplæring og supervision
- sikring af passende håndtering af brud på ansvarlig forskningspraksis

God videnskabelig praksis, som begrebet anvendes i dette dokument og i University College Lillebælt i praksis, er således grundlæggende en betegnelse for de normer, der gælder for udfoldelse af videnskabelig virksomhed. Disse normer udvikles løbende på tværs af og inden for de enkelte videnskaber.

Alle, der medvirker til forskning ved University College Lillebælt, skal efterleve de basale principper, der ligger til grund for al forskning. Det drejer sig om principper som ærlighed, åbenhed, ansvarlighed, objektivitet, upartiskhed, fairness og ansvarlig omgang med betroede midler og ressourcer.³

³ Jvf. [The European Code of Conduct for Research Integrity](#) (2011).

Lov om videnskabelig uredelighed ⁴ fastlægger, hvad der forstås ved videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis. I lovens § 3 hedder det således:

§ 3. I denne lov forstås ved:

- 1) Videnskabelig uredelighed: Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.
- 2) Fabrikering: Uoplyst konstruktion af data eller substitution med fiktive data.
- 3) Forfalskning: Manipulation af forskningsmateriale, udstyr eller processer samt ændring eller udeladelse af data eller resultater, hvorved forskning fremstår misvisende.
- 4) Plagiering: Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.
- 5) Tvivlsom forskningspraksis: Brud på alment anerkendte standarder for ansvarlig forskningspraksis, herunder standarderne i den danske kodeks for integritet i forskning og andre gældende institutionelle, nationale og internationale praksisser og retningslinjer for integritet i forskning.
- 6) Videnskabeligt produkt: Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.
- 7) Forsker: En person, der er ph.d.-studerende, har en ph.d.-grad eller har tilsvarende kvalifikationer.
- 8) Forskningsinstitution: En offentlig dansk institution, der udøver forskning.

Stk. 2. Videnskabelig uredelighed, jf. stk. 1, nr. 1, omfatter ikke

- 1) tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen,
- 2) spørgsmål om videnskabelige teories holdbarhed og
- 3) spørgsmål om forskningskvaliteten af et videnskabeligt produkt.

De i denne politik formulerede principper kan således ikke lægges til grund for behandling af sager, der vedrører videnskabelige teories holdbarhed eller sager, der vedrører forskningskvaliteten af et videnskabeligt produkt.

3. Fælles standarder for ansvarlig forskning

De fælles standarder for ansvarlig forskning ved University College Lillebælt støtter den enkelte forsker og -gruppe i at igangsætte, gennemføre og afslutte et forskningsprojekt gennemskueligt og troværdigt.

De fælles standarder er gennemgået i det efterfølgende.

⁴ Lov om videnskabelig uredelighed m.v., LOV nr 383 af 26/04/2017: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=188780>.

3.1 Planlægning og udførelse

Omhyggelig planlægning og udførelse af forskning er vigtige forudsætninger for ansvarlig gennemførelse, og dermed afgørende for at sikre en gennemsigtig og troværdig forskning.⁵

Ved University College Lillebælt indebærer dette, at:

- Nye forskningsprojekter anmeldes internt ved University College Lillebælt. Projektstarts skema klik her.
- Den enkelte forsker eller -gruppe er forpligtet til at redegøre for den overordnede planlægning og forventede gennemførelse af nye forskningsprojekter (DMP og tjekliste), der udformes og afleveres i henhold til gældende retningslinjer inden for den pågældende organisatoriske enhed.
- Forskningen skal dokumenteres i overensstemmelse med praksis på området for forskningen f.eks. ved journalføring, logbøger, tidsskrifter eller lignende praksis.
- Forskerne skal sikre, at gældende lovgivning overholdes samt at evt. anmeldelsesforpligtelser efterkommes. På områder, hvor lovgivningen eller andre regler foreskriver, at særlige tilladelser skal indhentes forud for igangsættelse af arbejdet, skal reglerne herfor nøje følges.
- Forskerne ikke indgår aftaler med eksterne partnere, der begrænser deres adgang til egne data og deres evne til at analysere og offentliggøre disse data uafhængigt. Såfremt der foreligger særlige omstændigheder, der vurderes at gøre det påkrævet at fravige denne regel, skal der indhentes forudgående særlig tilladelse hertil fra vicedirektør.

3.2 Dataadministration

Korrekt forvaltning af primære materialer og data sikrer en troværdig og gennemsigtig forskning. Der er materiale som f.eks. biologisk materiale, noter, interviews, tekster og litteratur, digitale ubearbejdede data, optagelser etc., der danner grundlag for forskningen⁶.

Datasikkerheden ved University College Lillebælt indebærer, at:

- Indsamling af data, der skal indgå i forskningsarbejdet, skal foregå professionelt og forsvarligt, dvs. i nøje overensstemmelse med lovgivningen og i henhold til god forskningsetik.
- Alt primært materiale og afledte data skal opbevares på University College Lillebælt i servere, arkiver og lignende stillet til rådighed herfor.

⁵ Den danske kodeks for integritet i forskning, side 8.

⁶ Den danske kodeks for integritet i forskning, side 9.

- University College Lillebælt er forpligtet til at sørge for kapacitet, plads og mulighed for forsvarlig opbevaring af data.
- Hovedreglen er at data skal slettes, når projektet afsluttes. Se yderligere informationer om data i Forvaltning af forskningsdata.
- Alt primært materiale og afledte data fra forskning, der udelukkende udspringer fra midler fra University College Lillebælt, tilhører University College Lillebælt og kan kun fjernes af medarbejderen eller udnyttes ved anden institution efter skriftlig aftale med den pågældende vicedirektør.

Det er de respektive forskere eller forskergrupper, der er ansvarlige for den korrekte opbevaring af deres primære materialer og data, herunder at følge de retningslinjer for databehandling, der til enhver tid gælder i University College Lillebælt. Se også Forvaltning af forskningsdata.

3.3 Publicering og formidling

Publicering og formidling er en afgørende forudsætning for at gennemgå, evaluere og diskutere de opnåede forskningsresultater. Forskerne har ret og pligt til at offentliggøre og formidle deres resultater til forskning, til professionelle fagfolk og til samfundet som helhed⁷.

Offentliggørelse er processen med at rapportere forskning og forskningsresultater til forskningsverdenen gennem artikler, rapporter mv. i tidsskrifter, fagtidsskrifter eller andre akademiske medier.

Formidling er videregivelsen af information til samfundet som helhed i enhver form for medie⁸.

Ved University College Lillebælt indebærer dette, at:

- Forskningsresultater offentliggøres på en ærlig, gennemsigtig og præcis måde.
- Offentliggøres de samme resultater i mere end én publikation, skal dette ekspliciteres, så forholdet gøres gennemsigtigt.
- Ved genanvendelse af primære materialer, data, fortolkninger eller resultater i anden sammenhæng end den oprindelige skal dette oplyses. Det vurderes i forbindelse hermed, om der er behov for at genansøge Datatilsynet om tilladelse til genanvendelse af data til nyt formål og indhentning af nyt samtykke.
- Ved brug af andre forskeres arbejde i en publikation, skal der indføres passende og præcise henvisninger til et sådant arbejde.

⁷ Den danske kodeks for integritet i forskning, side 10.

⁸ Do

- Forskerne er ansvarlige for, at udeladelse eller tilsidesættelse af forskningsresultater i en publikation er velbegrunderet og dokumenteret, og at data, der anvendes i en publikation, er pålidelige.
- Forskere, der fungerer som bedømmere og redaktører, bør udføre deres review og redaktionelle forpligtelser på en ærlig og saglig måde.

University College Lillebælt ønsker at fremme og opretholde et miljø, der understøtter ærlighed, gennemsigtighed og nøjagtighed ved udbredelse af forskningsresultater, gennem træning i artikelskrivning samt sparring på skrivningen heraf forestået af interne og eksterne forskergrupper.

3.4 Forfatterskab

Forfatterskab har en betydelig faglig, social og økonomisk betydning, da det spiller en afgørende rolle i vurderingen og anerkendelsen af den enkelte forsker og dennes forskning. Fair tilskrivning af forfatterskab – og passende anerkendelse af bidrag, der opfylder kriterierne for medforfatterskab – bidrager til gennemsigtighed og troværdighed af forskningen, og er således et centralt krav med henblik på at opretholde ansvarlig udførelse af forskning⁹.

Ved University College Lillebælt indebærer dette, at:

- Alle ansatte på University College Lillebælt skal ved angivelse af forfatterskab, medforfatterskab og ansvar følge de retningslinjer, der er nedfældet i Den danske kodeks for integritet i forskning, herunder Vancouver anbefalingerne¹⁰, som angiver følgende betingelser, som skal være opfyldt for at opnå ret til medforfatterskab.

Forfatteren skal:

1) Have bidraget substantielt til udformning og design af studiet eller indsamling af data eller analyse og fortolkning af data

og

2) Have udformet udkast til artiklen eller revideret den endelige version af manuskriptet

og

3) Skriftligt have godkendt den endelige version af manuskriptet, der skal offentliggøres

og

4) Have indgået aftale om at stå til regnskab for alle aspekter af arbejdet i at sikre, at spørgsmål relateret til nøjagtigheden eller integriteten af enhver del af arbejdet er behørigt undersøgt og løst.

⁹ Den danske kodeks for integritet i forskning, side 11.

¹⁰ Løbende opdatering af regelsæt kan ses på Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals hjemmeside som opdateres løbende: <http://www.icmje.org/Who is an author -Defining the Role of Authors and Contributors>. Den officielle portal for ICMJE *International Committee for Medical Journal Editors*.

Alle, der er udpeget som forfattere skal opfylde alle fire kriterier ovenfor. Det anses for at være god videnskabelig praksis, at alle personer, der opfylder betingelserne, anerkendes som forfattere på videnskabelige publikationer. Eksempel på skema til forfatteraftale.

Bidragydere, som ikke opfylder forfatterskabskriterierne, skal nævnes i "acknowledgements" med en beskrivelse af, hvad den enkelte har bidraget med.

3.5 Forskningssamarbejder

Forskning er i stigende grad et samarbejde som involverer forskere fra forskellige fagområder, institutioner og lande. Forskellige kulturer og opfattelser af hvad ansvarlig forskning er, kan være en udfordring, hvorfor det er vigtigt med en fælles forståelse af og rammer for, hvad ansvarlig forskning er¹¹.

Vær opmærksom på, at behandling af personhenførbare oplysninger kan ske med og af parter inden for EU jf. persondatalovens § 4, stk. 1. Skal der behandles oplysninger i et tredjeland, skal bestemmelserne i § 4, stk. 3, pkt. 1 og 2 iagttages.

Ved University College Lillebælt indebærer dette, at:

- Der skal være tydelighed omkring principper, procedurer, pligter og ansvar, der relaterer sig til ansvarlig forskning i et forskningssamarbejde.
- Samarbejdsaftaler og kontrakter med eksterne partnere skal som minimum regulere partnernes forpligtelser, organisering og beslutningsprocedure, økonomi, rettigheder og pligter, spørgsmål om fortrolighed, retten til forskningsmæssig udnyttelse af resultater og viden, publicering og forfatterrækkefølgen, håndtering af tvister og procedure for løsning af sådanne.

University College Lillebælt har, til understøttelse heraf, udarbejdet et dokument der beskriver, hvad aftaler med eksterne samarbejdspartnere som minimum bør regulere, hvad man skal være opmærksom på, samt hvem der internt skal udarbejde, indgå og godkende disse. Se Skabelon for eksterne samarbejder om forskning.

3.6 Interessekonflikter

Udførelse af ansvarlig forskning indebærer, at al potentiel tvivl om interessekonflikt tydeliggøres¹².

Ved University College Lillebælt indebærer dette, at:

- Alle involverede parter i den pågældende forskningsaktivitet skal oplyse om eventuelle interessekonflikter.

¹¹ Den danske kodeks for integritet i forskning, side 14.

¹² Den danske kodeks for integritet i forskning, side 15.

- Bedømmere af forskning, der har en interessekonflikt, skal trække sig fra enhver indblanding i processen.
- Alle involverede parter i den pågældende forskningsaktivitet har et fælles ansvar for håndtering af spørgsmål vedrørende interessekonflikter.
- Der skal være tydelighed omkring principper, procedurer, pligter og ansvar, der relaterer sig til ansvarlig forskning i et forskningssamarbejde.
- Såfremt der er mistanke om en interessekonflikt, indberettes mistanken til Udvalget for god videnskabelig praksis, jf. nedenfor under afsnit 5.

4. Råd og vejledning

Ved University College Lillebælt er en kultur med en ansvarlig forskningspraksis gennem alle forskningens faser et grundlæggende element, som er med til at sikre høj kvalitet og integritet i forskningen.

Ved University College Lillebælt understøttes dette af, at:

- Forskere og øvrige involverede parter i en forskningsaktivitet kan få råd og vejledning om ansvarlig forskningspraksis hos docenter og særligt udpegede seniorforskere ved University College Lillebælt.
- Der er orienteret om politikken for ansvarlig forskning ved University College Lillebælt via intranettet.
- Der er nedsat et udvalg for god videnskabelig praksis (Praksisudvalget).
- Der er udarbejdet notater og vejledninger til understøttelse af forskernes arbejde, herunder planlægning og gennemførelse af forskningsprojekter.

Hvert af University College Lillebælts hovedområder udvælger minimum én seniorforsker (docent eller med tilsvarende kvalifikationer), som kan yde andre medarbejdere med forskningskompetencer – herunder ph.d. studerende og post.doc'er – råd og vejledning om ansvarlig forskningspraksis på det pågældende forskningsfaglige område.

De pågældende seniorforskere udpeges endeligt af Rektor efter indstilling fra vicedirektørerne, der ligeledes fastlægger antallet af sådanne funktioner/hverv på hver deres område. Den normale funktionsperiode er 2 år gældende fra den dato, Rektor godkender indstillingen.

Rådgivning og vejledning foretages så vidt muligt mundtligt og således, at der tages højde for såvel, hvad der opfattes som 'god forskningsskik' nationalt og internationalt på det aktuelle forskningsområde som nationale og lokale retningslinjer og bestemmelser.

Råd og vejledning ydes på peer-to-peer basis, dvs. med henblik på at (op-)kvalificere de forskningsfaglige afgørelser, der skal træffes i den aktuelle situation. Ansvar for de – i forlængelse heraf – faktisk truffene afgørelser forbliver udelukkende den enkelte forskers eget.

5. Udvalget for god videnskabelig praksis (Praksisudvalget)

Praksisudvalget er et udvalg, som i tilfælde af brud på god videnskabelig praksis har til opgave at behandle spørgsmål om god videnskabelig praksis. Praksisudvalget er et ad hoc-udvalg, som nedsættes af Rektor efter behov med ekstern repræsentation.

Af hensyn til rådgivningsopgaven – jf. afsnit 4 – udpeges der dog en fast formand for udvalget, der fungerer som sådan i en 2-årig periode. Vedkommende udpeges af Rektor ved University College Lillebælt.

Praksisudvalget har til opgave at:

- Bidrage til at klargøre de eksisterende normer for god videnskabelig praksis i den aktuelle sag.
- Behandle de sagligt begrundede henvendelser vedrørende videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis, en ansat ved University College Lillebælt anmoder om at få behandlet, og som ikke er så vidtgående, at der er tale om egentlig videnskabelig uredelighed.
- Indgive anmeldelse til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed i sager, hvor der er begrundet mistanke om, at der foreligger videnskabelig uredelighed (jf. lov om videnskabelig uredelighed § 10)¹³.
- Afgive indstilling om konkrete sager som ikke hører under Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, jf. ovenfor.

En sag kan rejses for Praksisudvalget ved at der indgives en skriftlig anmeldelse til vicedirektør med ansvar for forskning. Ansatte kan også selv bede udvalget om at blive renset for verserende rygter om, at man skulle have handlet på en måde, som er i strid med god videnskabelig praksis.

Enhver undersøgelse af en påstand eller mistanke om brud på ansvarlig forskningspraksis skal være upartisk, tilbundsående og retfærdig.

Udvalget er ikke vejledende i forhold til den enkelte forsker, men udvalgets formand kan bidrage med referencer til personer med den fornødne rådgivningskompetence på de relevante områder.

¹³ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=188780>.

De nærmere regler for sagsbehandlingen – herunder bestemmelser i forvaltningsloven, lov om videnskabelig uredelighed mv., som skal iagttages i forbindelse hermed – fremgår af Praksisudvalgets forretningsorden. Se Forretningsorden.

6. Regler og vejledninger

Lov om videnskabelig uredelighed m.v., LOV nr 383 af 26/04/2017:
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=188780>

Lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond, LOV nr 384 af 26/04/2017:
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=188781>

International Committee of Medical Journal Editors: "Vancouver-reglerne" eller "Uniform Requirements": <http://www.icmje.org/icmje-recommendations.pdf>

Den danske kodeks for integritet i forskning (2014):
<http://ufm.dk/publikationer/2014/filer-2014/the-danish-code-of-conduct-for-research-integrity.pdf>

The European Code of Conduct for Research Integrity (2011):
http://www.esf.org/fileadmin/Public_documents/Publications/Code_Conduct_ResearchIntegrity.pdf s.11

The Singapore Statement on Research Integrity (2010):
<http://www.singaporestatement.org/statement.html>

The Montreal Statement on Research Integrity in Cross-Boundary Research Collaborations (2013):
<http://www.researchintegrity.org/Statements/Montreal%20Statement%20English.pdf>

Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed: Vejledninger i God Videnskabelig Praksis med særlig fokus på sundhedsvidenskab, naturvidenskab og teknisk videnskab, Januar 2009 (efter vedtagelse af Code of Conduct, betragtes dette dog nu som et historisk dokument): <http://ufm.dk/publikationer/2009/vejledninger-i-god-videnskabelig-praksis-med-saerlig-fokus-paa-sundhedsvidenskab-naturvidenskab-og-teknisk-videnskab>

Der er med ovenstående ikke tale om et officielt og juridisk bindende dokument, men om en fælles referenceramme for, hvad der forstås ved god videnskabelig praksis for forskere i UCL regi.

Godkendt og tiltrådt af Strategisk ledelse.



UNIVERSITY COLLEGE
Lillebaelt